

Zaštita zdravlja i sigurnost na radu

MALA PODUZE A

Prepoznavanje opasnosti i napora

Provedbene mjere

IZDAVA

Me unarodna Sekcija za prevenciju od profesionalnih rizika u industriji željeza i metala u sklopu Me unarodne udruge za socijalnu sigurnost (ISSA)

Adalbert-Stifter-Strasse 65 | 1200 Be | Austrija

<http://prevention.issa.int>

KONTAKT

ISSA Sekcija za metal
Adalbert-Stifter-Strasse 65
1200 Be
Telefon: +43-1-33111-558
Fax: +43-1-33111 469
Email: issa-metal@auva.at

IZVOR

BG - Information 5030
Njema ka strukovna udruga za metal

Zaštita zdravlja i sigurnost na radu

MALA PODUZE A

Prepoznavanje opasnosti i napora

Provedbene mjere

Hrvatski

Predgovor

Osnovni zadatak institucija na nacionalnoj razini u zaštiti radnika je potpora malim poduzećima.

Glavna odgovornost za provedbu zaštite radnika je u rukama poduzetnika. Korektna provedba tog zadatka zahtijeva temeljna znanja, pa je bitno da poduzetnicima bude dostupan odgovarajući i informativni materijal. Namjena ove brošure je pridonijeti tom cilju.

Ova brošura je sastavljena u obliku kontrolnih lista, i trebala bi pomoći poduzetnicima u malim poduzećima u prepoznavanju opasnosti u svojim prostorima i određivanju mjera za uklanjanje opasnih situacija.

Ovdje su prikazane tipične opasnosti i predložene mjere za njihovo uklanjanje.

Procedure prikazane u ovoj brošuri prikupljene su na međunarodnoj razini. Uključene su u suradnji članova Njemačke strukovne udruge za metal, Udruge za prevenciju nesreća i Osiguravajućeg društva od nezgoda. Izradu su podržali članovi ISSA sekcija:

- za željezo i industriju obrade metala,
- za električnu energiju, plin, grijanje, vodu i
- za sigurnost strojeva.

Želio bih zahvaliti i svima ostalima koji su doprinijeli izradi ove brošure.

Svim čitateljima želim uspješnost i nadam se da će ova brošura biti potpora u provedbi mjera, pod motom "Sigurnost je povjerenje u poslodavca".

Generalni direktor Mag. Helmut Pichler
Predsjednik Sekcije za željezo i industriju obrade metala

Uvod

Po etno stanje:

U malim poduzeima ima poduzetnik je direktno uključen u sve aktivnosti. On je "ključna figura" i odgovoran je za svoje poduzeće – kao i za sigurnost i zaštitu zdravlja. Poduzetnik mora zadovoljiti mnoge zahtjeve zakonskih normi. Zbog toga je dužan brinuti se za sigurnost i zdravlje svojih radnika, i obavezan je, kao i sva poduzeća u EU, poštivati Okvirnu Direktivu za sigurnost i zdravlje radnika na radu*) i odgovarajuće pojedinačne direktive.

Izazov:

Unatoč tome što poduzetnik – ovisno o nacionalnim propisima – može u izvršavanju svojih obaveza koristiti znanje stručnjaka zaposlenih u svom ili nekom drugom poduzeću, važno je da ima osnovna znanja u svezi sigurnosti i zdravlja.

Ova brošura daje pregled mogućih opasnosti i napora u poduzeću. Ona pomaže u svladavanju izazova s kojima se poduzetnik suočava.

Cilj brošure:

Utvrđivanje svih mjera u svezi sigurnosti i zaštite zdravlja u poduzeću treba temeljiti na trenutnoj situaciji. Praćenje trenutne situacije mora se provoditi sustavno i treba pokrivati sva područja, ako se želi postići i "sigurno radno mjesto". Ova brošura omogućuje poduzetniku utvrđivanje opasnosti, štetnosti i napora na pojedinom radnom mjestu u svom poduzeću, kao i prepoznavanje nedostataka i određivanje potrebnih mjera. Naravno, brošura ne pokriva svaku opasnost koja se može pojaviti u poduzeću. Ona opisuje tipične opasnosti, štetnosti i napore koji se javljaju u praksi.

Pomoć i savjetovanje:

Jedan čovjek se sam ne može nositi sa svim aspektima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Određene zadatke moraju odraditi vanjski stručnjaci. Tu u obzir dolaze stručnjaci sigurnosti na radu, specijalisti medicine rada, kao i neovisni stručnjaci zaštite na radu i stručnjaci iz raznih drugih struka. Rezultati savjetovanja s vanjskim stručnjacima moraju se dokumentirati i provoditi u djelo.

Dokumentacija:

Istraživanje i procjena opasnosti, koje su prema okvirnoj direktivi obavezne za sva poduzeća, moraju biti dokumentirane. Treba uzeti u obzir da su u pojedinim zemljama EU-a zahtjevi za procjenu opasnosti različiti.

Korist:

Ova brošura bi trebala poduzetniku ukazati kako se može aktivno uključiti u poboljšanje zaštite zdravlja i sigurnosti u svom poduzeću.

Kada je poduzetnik malog poduzeća i svjestan važnosti svog osobnog djelovanja u svezi sigurnosti i zaštite zdravlja, tada se provode potrebne mjere, radnici se bitno motiviraju, a pozitivni učinci u odnosu na gospodarsku učinkovitost i konkurentnost poduzeća se donijeti materijalnu korist.

Iskustva:

Sigurnost i zaštita zdravlja i ekonomska učinkovitost idu ruku pod ruku. Poduzetnici koji su uložili u sigurnost i zaštitu zdravlja svojih radnika, potvrđuju važnost sigurnosti i zaštite zdravlja za uspjeh svojih poduzeća. Učinci, primjerice, poboljšanja standarda zaštite na radu smanjuju izostanke radnika s posla, a to izravno doprinosi snižavanju troškova. Privilegija radnika da rade u zdravom radnom okruženju omogućuje im da budu još bolji – što znači i veća profitabilnost.

*) Direktiva vijeća 89/391/EEC "o uvjetima i mjerama za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu"

Rad s kontrolnom listom – Primjer “Sigurnost pri radu s elektri nom strujom”

- Pitanja i napomene** trebale bi vam pomoći pri prepoznavanju opasnosti i napora u vašem poduzeću.
- Precizno opišite situaciju i po potrebi dopunite

- Mjere:**
- Označite križem gdje je potrebno poduzeti mjere.

Bilješke:
npr. radna mjesta ili oboljeli radnici

Sigurnost pri radu s elektri nom strujom

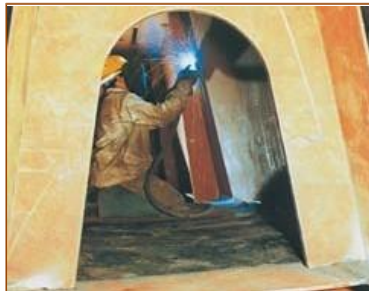
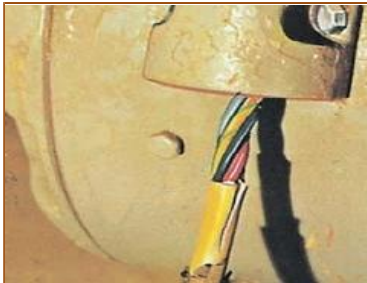
Kontrolna lista za odjel / radno mjesto _____

Datum procjene: 21.08.06

Mjere se poduzeti do: 23.08.06

Odgovoran: Mr. Klein

Neispravne elektri ne instalacije i oprema

Opasnosti:

Postoji li opasnost od elektri ne energije? – npr. zbog:

- oštećenog kabela, npr. polomljene, gole žice
- oštećenih kućišta opreme
- oštećenih utikača i/ili utičnica
- električnih uređaja koji se ne koriste u skladu sa sigurnosnim propisima
- korištenja vlažnih električnih aparata ili zbog rada na električnim instalacijama mokrim rukama, nogama ili u vlažnoj odjeći
- _____

Da li je potrebno pridržavati se posebnih sigurnosnih mjera? – npr.

- zbog posebnih okolišnih uvjeta (npr. ekstremna vrućina, hladnoća, vlaga, štetni kemijski utjecaji)
- zbog područja rizičnih radi vatre i eksplozija
- u skrućenim prostorima (npr. kontejneri, elične konstrukcije)
- zbog posebnih zahtjeva na gradilištima
- _____

Mjere:

- vizualno pregledati prije početka rada zbog uočiavanja vidljivih oštećenja
- redovno kontrolirati od strane kvalificiranog električara
- upotrebljavati samo testiranu opremu
- trenutno isključiti električnu struju u slučaju oštećenja/kvara, isključiti utikač, prijaviti štetu i izvršiti popravke od strane kvalificiranog električara
- označiti i ako je potrebno, blokirati električnu instalaciju i električni sklopku
- _____
- odabrati i koristiti opremu u skladu s različitim zahtjevima (npr. zaštitna kategorija, mehanička zaštita)
- koristiti opremu s niskim naponom ili isključiti osigurače
- _____

Bilješke:

Električne bušilice

Zaštita od mehaničkih opasnosti 1

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Nezaštićeni pokretni dijelovi stroja

Opasnosti:	Mjere:	Bilješke:
<p>☐ Postoje li strojevi s nezaštićenim pokretnim dijelovima (npr. kružne pile, kutne brusilice, preše)?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Kada su oprema/strojevi u pogonu, da li postoje opasna područja u kojima bi moglo doći do ozljeda? – npr.</p> <p>☐ zgnječenje (posebno ruku)</p> <p>☐ zaplitanje kose ili odjeće</p> <p>☐ područja škara za rezanje</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Mogu li se pojaviti opasne situacije pri posebnih poslova ili uvjetima rada (npr. išćenje, popravak kvarova, zamjena alata)?</p> <p>☐ _____</p>	<p>☐ kod kupovine nove opreme posebno obratiti pozornost na sigurnost opreme (CE oznaka), izjava o sukladnosti</p> <p>☐ odvojiti zaštitnim napravama (npr. kućište, obloga, ograda)</p> <p>☐ koristiti sigurnosne uređaje (npr. uređaj za dvoručno isključivanje, sigurnosna prostirka)</p> <p>☐ koristiti zaštitno izdvajanje, prepreke (npr. odbojnici, zgrade)</p> <p>☐ koristiti senzore (npr. svjetlosne barijere)</p> <p>☐ provjeriti učinkovitost zaštitnih uređaja</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ provjeriti sigurnosni razmak</p> <p>☐ označiti opasna područja</p> <p>☐ ne nositi rukavice kad postoji opasnost od zahvaćanja</p> <p>☐ koristiti osobnu zaštitnu opremu</p> <p>☐ obavijestiti o preostalim opasnostima</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ uputstva za uporabu</p> <p>☐ uputstva za siguran rad</p> <p>☐ _____</p>	

Zaštita od mehaničkih opasnosti 2

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Dijelovi s opasnim površinama

Opasnosti:

Mogu li se dogoditi ozljede poput razderotina i posjekotina? – npr od:

- uglova, oštih rubova, izbočina
- grubih površina
- noževa, oštrica
- razbijenog stakla
- _____

Mjere:

- zaštitno kućište, obloga
- brušenje oštih rubova
- prikladno skladištenje šiljatih ili oštih predmeta
- zasebno odlaganje stakla
- zaštitne rukavice, ako je potrebno i zaštitna odjela
- _____

Bilješke:

Pokretna oprema za prijevoz, pokretni radni uređaji

Prijeti li opasnost? npr. od:

- preopterećenosti vozila
- kvarova i smetnji (npr. kočnice)
- neovlaštene uporabe transportnih sredstava
- nedefiniranih prometnih pravaca
- neoznačenih, preuskih prometnih puteva
- skladištenja na prometnim pravicima
- _____

Ima li opasnosti kod transporta tereta? – npr.

- zbog nagnjanja transportnih sredstava
- zbog ograničene vidljivosti vozača uslijed glomaznog tereta
- _____

- pridržavanje uputa proizvođača i tehničkih podataka
- redovna tehnička provjera
- raspoređivanje primjereno osposobljenih osoba
- označavanje prometnica i osiguravanje prometne prohodnosti
- osiguranje potrebne širine prometnica
- _____

- nadziranje dozvoljenog kapaciteta nosivosti i maksimalnog nagnjanja
- ispravno postavljanje i učvršćivanje tereta
- pomoć vođitelja poslova
- _____

Zaštita od mehaničkih opasnosti 3

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Datum procjene: _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Nekontrolirani pokretni dijelovi	Opasnosti:		Mjere:	Bilješke:
  	<p>☐ Mogu li se dijelovi nekontrolirano pomicati? – npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ naginjati (npr. tereti, naslagani predmeti) ☐ njihati (npr. teret na dizalici) ☐ kotrljati (npr. bačve, šipke) ☐ padati (npr. alat ili radni materijal na krovu ili kod montažnih poslova) ☐ odlijetati (npr. krhotine i strugotine) ☐ _____ <p>☐ Može li se dogoditi ozljeda? – npr. od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ medija (npr. plinova) koji se oslobađaju pod pritiskom ☐ _____ 		<ul style="list-style-type: none"> ☐ nadzirati nosivost skladišne površine ☐ osigurati stabilnost tereta i naslaganih predmeta, kontrolirati visinu složenog materijala ☐ održavati sigurnosni razmak ☐ osigurati zaštitne uređaje i klinove za učvršćivanje ☐ sigurno postaviti terete i alate; pri vrstiti ograde, poklopce, sigurnosne karike ☐ koristiti vrste kacige ☐ zaštititi od krhotina sa strojeva, usisavati ☐ odabrati odgovarajuće brusne ploče; kontrolirati brzinu vrtnje; postaviti zaštitni poklopac ☐ koristiti zaštitne naočale, po potrebi sredstva za zaštitu lica ☐ _____ <ul style="list-style-type: none"> ☐ sigurnosni ventil za kontrolu tlaka ☐ _____ 	

Zaštita od mehaničkih opasnosti 4

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Padovi na površinama	Opasnosti:		Mjere:	Bilješke:
  	<p>☐ Može li osoba pasti, poskliznuti se, posrnuti, izvrnuti nogu ili izgubiti uporište? – npr. zbog:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ neprikladne površine ☐ prljavštine (npr. ulja, masti) ☐ skliske podloge uslijed vremenskih uvjeta ☐ neujednačenosti, razlike u visini (npr. izbočina) ☐ oštećene podloge ☐ predmeta koji leže uokolo ☐ neispravne obuće ☐ nedostatka sigurnosnih oznaka (npr. oznake na podu) ☐ _____ <p>☐ Jesu li prometni pravci i radne površine prljavi, tijesni ili zakriveni?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ _____ 		<ul style="list-style-type: none"> ☐ koristiti protuklizne podloge ☐ ukloniti zaprljanja i predmete na koje se može spotaknuti ☐ popraviti oštećene podove ☐ ukloniti i ispravno skladištiti predmete koji leže uokolo ☐ ispravno položiti kablove i žice/cijevi ☐ obilježiti preostale predmete na koje se može spotaknuti ☐ koristiti odgovarajuću obuću (radne cipele, zaštitne cipele) ☐ _____ ☐ označiti prometne pravce i radne površine ☐ održavati prometne pravce prohodnima ☐ _____ 	

Zaštita od mehaničkih opasnosti 5

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Padovi s visine	Opasnosti:	Mjere:	Bilješke:
    	<p>☐ Postoji li opasnost od padova s visine? – npr.</p> <p>☐ s ljestava, stepenica (npr. neprimjerena obuka, nepravilno penjanje, loše postavljanje)</p> <p>☐ sa skela (npr. prekoračenje nosivosti, nesiguran ulaz, nedostatak bočne zaštite)</p> <p>☐ s povišenih mjesta rada (npr. povišene kontrolne platforme, radne platforme, krovovi)</p> <p>☐ u otvore i udubljenja (npr. u podovima, u montažne otvore, otvore za spašavanje i jame, zidne i krovne otvore)</p> <p>☐ na radnim mjestima s koritima, bazenima i spremnicima s materijalima u koje bi netko mogao upasti (npr. tekućine, mulj, žito, gnojnice)</p> <p>☐ _____</p>	<p>☐ ljestve osigurati od propadanja i naginjanja</p> <p>☐ kontrolirati nagibni kut ljestava; potpuno rastvoriti ljestve i vrsto ih postaviti</p> <p>☐ ne stavlјati ih na prometnice</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ ispravno sastaviti skele</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ okružiti zonu rizika pada</p> <p>☐ osigurati ograde i zaštitne uređaje</p> <p>☐ koristiti zaštitne skele, sigurnosne mreže</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ osigurati otvore (ograde, pokrivači)</p> <p>☐ kod otvora u zidovima: osigurati mrežaste rešetke, parapete ili vrata do visine struka</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ ako nisu osigurane tehničke zaštitne mjere protiv pada, koristiti osobnu zaštitnu opremu protiv padova</p> <p>☐ _____</p>	

Sigurnost pri radu s električnom strujom

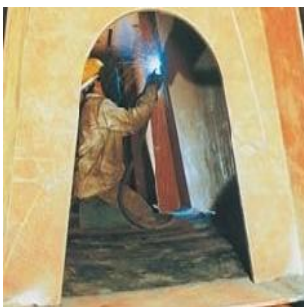
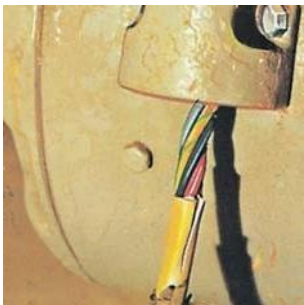
Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Datum procjene: _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Neispravne električne instalacije i oprema

Električni nadzemni vodovi i druge instalacije pod naponom

Opasnosti:

- Postoji li opasnost od električne energije? – npr. zbog:**
  - oštećenog kabela, npr. polomljene, gole žice
  - oštećenih kućišta opreme
  - oštećenih utikača i/ili utičnica
  - električnih uređaja koji se ne koriste u skladu sa sigurnosnim propisima
  - korištenja vlažnih električnih aparata ili zbog rada na električnim instalacijama mokrim rukama, nogama ili u vlažnoj odjeći
  - _____
- Da li je potrebno pridržavati se posebnih sigurnosnih mjera? – npr.**
  - zbog posebnih okolišnih uvjeta (npr. ekstremna vrućina, hladnoća, vlaga, štetni kemijski utjecaji)
  - zbog područja rizičnih radi vatre i eksplozija
  - u sklopu prostora (npr. kontejneri, čelične konstrukcije)
  - zbog posebnih zahtjeva na gradilištima
  - _____
- Da li je udaljenost do vodova (npr. podignute skele, dizala ili tereti koji se njišu, nadzemni vodovi) ispod potrebne sigurnosne udaljenosti?**
  - _____

Poduzete mjere:

- vizualno pregledati prije početka rada zbog uočavanja vidljivih oštećenja
- redovno kontrolirati od strane kvalificiranog električara
- upotrebljavati samo testiranu opremu
- trenutno isključiti električnu struju u slučaju oštećenja/kvara, isključiti utikač, prijaviti štetu i izvršiti popravke od strane kvalificiranog električara
- označiti i ako je potrebno, blokirati električne instalacije i električni sklopku
- _____
- odabrati i koristiti opremu u skladu s različitim zahtjevima (npr. zaštitna kategorija, mehanička zaštita)
- koristiti opremu s niskim naponom ili isključiti osiguranje
- _____
- isključiti struju u vodovima
- prekriti gole žice izolacijskom gumom ili plastičnim profilima
- podići i zaštitu (oklop)
- ograničiti područje rada uređaja za dizanje
- _____

Bilješke:

Opasne tvari u proizvodima koji se koriste

Opasne tvari oslobođene tijekom radnog procesa

Štetnosti:

Da li se koriste opasne tvari ili opasni preparati (piktogrami na pakiranju, provjeriti podatke u sigurnosno tehni kom listu)?

_____

Da li su sigurnosno tehni ki listovi nepotpuni, nedostupni ili nepoznati?

_____

Da li je mogu a upotreba zamjenskih, manje opasnih tvari?

_____

Je li koža posebno optere ena (npr. zbog dezinfekcijskih sredstava i sredstava za iš enje, estog pranja ruku, dugotrajnog nošenja zaštitnih rukavica)?

_____

Pojavljuju li se opasne tvari? – npr.

plinovi, pare (npr. dušični plinovi prilikom zavarivanja, iz rashladnih maziva, ispušni dimovi, pare otapala)

aerosaga enja (npr. maglica boje prilikom lakiranja, dimovi kod zavarivanja, estice visoko legiranih elika, drvena prašina, prašina brašna)

azbest (prilikom iš enja)

_____

Jesu li zanemareni preventivni lije ni ki pregledi?

_____

Mjere:

- koristiti zamjenske tvari
- zatražiti sigurnosno tehni kem listove proizvo a a
- slijediti upute o skladištenju u skladu sa sigurnosno tehni kim listovima
- sastaviti upute za uporabu
- izbjegavati dodir s hranom i stimulansima
- pripremiti proizvode prema uputama
- nikada ne miješati proizvode razli itog sastava
- _____

- koristiti osobnu zaštitnu opremu u skladu s uputama ili prema sigurnosno tehni kom listu
- planirati zaštitu kože (zaštita ruku, pravilno pranje i njega)
- _____

- izmijeniti radni proces, upotrebiti zamjenske tvari
- oklopiti strojeve i ure aje
- odvojiti radni prostor od zone opasnosti
- usisavati aerosaga enja na mjestu gdje nastaju
- prozirivati prostorije
- zaštititi dišne organe
- planirati zaštitu kože
- obavijestiti nadležne o radnim procesima
- sastaviti plan rada uklju uju i i mjere za zaštitu osoba
- _____

- preventivni lije ni ki pregledi
- _____

Bilješke:

Virusi, paraziti, gljivice, bakterije

Štetnosti:	Mjere:	Bilješke:
<p>☐ Da li su radnici u kontaktu sa zaraženim ljudima, životinjama ili materijalom? –npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ pri radu u bolnicama, liječnicima, kimijama, laboratorijima ☐ pri radu s domaćim životinjama (npr. kontakt sa životinjama i njihovim izmetom) ☐ pri radu u postrojenjima s otpadnom vodom ili za odlaganje otpada ☐ tijekom boravka u tropskim i suptropskim područjima ☐ radnici u kanalizaciji ☐ postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda ☐ _____ <p>☐ Postoji li opasnost od stvaranja plijesni ili mikroorganizama? –npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ stvaranje plijesni ☐ rast mikroorganizama (osobito u vodenim otopinama, poput maziva za hladne jedinice pomiješano s vodom)? ☐ _____ <p>☐ Je li klima uređaj kontaminiran bakterijama, sporama gljivica?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ _____ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ izbjegavati kontakt ☐ održavati higijenu i istu u ☐ odijeliti prljave od čistih područja ☐ primjereno zbrinjavati otpad ☐ koristiti odgovarajuće proizvode za njegu tijela ☐ planirati zaštitu kože ☐ redovito čistiti i dezinficirati šake ☐ koristiti maske ☐ zdravstvena zaštita (npr. preventivni pregledi, cjepiva) ☐ _____ <ul style="list-style-type: none"> ☐ ventilacija ☐ plan održavanja za rashladna maziva ☐ zatvoreni spremnici ☐ nadzirati uvjete skladištenja (npr. hladne jedinice) ☐ _____ <ul style="list-style-type: none"> ☐ redovito održavati klima uređaje ☐ _____ 	

Zaštita od požara i eksplozije 1

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Opasnost od požara	Opasnosti:	Mjere:	Bilješke:
 	<p>☐ Da li se rukuje s lako zapaljivim tvarima? – npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ zapaljivim tekućinama (npr. alkohol, benzen, lož ulje) ☐ zapaljivim krutim tvarima (npr. krovna ljepenka, drvo, papir) ☐ zapaljivim prašinama (metalna prašina, npr. aluminijska prašina, magnezijeva prašina) ☐ _____ <p>☐ Ima li izvora zapaljenja? – npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ iskre, npr. od šibica, cigareta, otvorene vatre, električnih uređaja, plamenika ili trenja ☐ dobrih vodiča topline, npr. prilikom zavarivanja ☐ _____ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ zamjeniti jako zapaljive tvari ☐ ukloniti nepotreban zapaljivi material ☐ koristiti uređaje za rad izrađene od materijala otpornih na vatru ☐ _____ ☐ ukloniti izvore zapaljenja, kao što je otvorena vatra ☐ zabraniti pušenje ☐ označiti uređaje ili područja ☐ vršiti zavarivanje samo uz dozvolu ☐ staviti znakove informacija i zabrana ☐ _____ 	
<p>Opasnost od eksplozije</p> 	<p>☐ Ima li eksplozivnih smjesa? – npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ zraka i plinova (npr. nekontrolirano curenje plina iz opreme koja se napaja ukapljenim plinom) ☐ zraka i pare (npr. pare otapala) ☐ zraka i prašine (npr. metalne prašine) ☐ _____ <p>☐ Postoje li područja izložena opasnosti od eksplozije? – npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ unutrašnjost aparata ☐ u uskim prostorima, jame, kanali ☐ _____ <p>☐ Da li je potrebna dokumentacija o zaštiti od eksplozije?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ _____ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ zamjeniti zapaljive tvari ☐ prirodna ili tehnička ventilacija ☐ nadzirati koncentraciju ☐ ukloniti izvore zapaljenja ☐ provjeriti nepropusnost na istjecanje plinskih cijevi ☐ plinski plamenici: zatvoriti dovod plina kada se ugasi plamen ☐ tvari koje su pomiješane sa zrakom eksplozivne, držati dalje od otvorenog plamena, električnih uređaja, iskri ☐ _____ ☐ zabraniti pušenje ☐ nadzirati područja za zaštitu od eksplozije ☐ _____ ☐ izraditi dokumentaciju o zaštiti od eksplozije ☐ _____ 	

Zaštita od požara i eksplozije 2

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Datum procjene: _____

Mjere e se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Eksplozivne tvari	Opasnosti:	Mjere:	Bilješke:
 	<p>☐ Da li se rukuje eksplozivnim tvarima?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li se rukuje pirotehni kim tvarima ili upalja ima?—npr.</p> <p>☐ mješavinama tvari za stvaranje svjetlosnih, zvu nih, dimnih, efekata, magle ili pokreta</p> <p>☐ pirotehni kom opremom</p> <p>☐ eksplozivnom oprema (npr. ure aji za punjenje i miješanje eksplozivnih ili potencijalno eksplozivnih tvari)</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li sve osobe rukuju tim tvarima?</p> <p>☐ _____</p>	<p>☐ dozvola za uporabu eksplozivnih tvari i opreme</p> <p>☐ nadzirati uvjete i dozvole osoba koje su zadužene za rukovanje eksplozivnim tvarima</p> <p>☐ miniranje treba izvoditi samo osoba koja posjeduje dozvolu za miniranje</p> <p>☐ poduzete posebne mjere</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ samo za rukovanje od strane stru njaka</p> <p>☐ _____</p>	
<p>Gašenje požara</p> 	<p>☐ Da li gašenje požara nije mogu e zbog nedostatka pomagala?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Je li premalo ljudi osposobljeno za gašenje požara?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li je zaboravljeno postavljanje potrebnih oznaka?</p> <p>☐ _____</p>	<p>☐ aparati za gašenje požara (odabrati prema vrsti zapaljive tvari)</p> <p>☐ sustavi za gašenje požara</p> <p>☐ protupožarni pokriva i</p> <p>☐ dimni i toplinski ispušni sustavi</p> <p>☐ redovito održavanje sustava za gašenje požara</p> <p>☐ vatrodojavne instalacije</p> <p>☐ protupožarna vrata</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ obu avanje ljudi</p> <p>☐ provoditi vježbe evakuacije</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ obilježiti evakuacijske puteve</p> <p>☐ postaviti planove za alarmiranje i planove evakuacije</p> <p>☐ _____</p>	

Zaštita od požara i eksplozije 3

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Gašenje požara

Opasnosti:		Mjere:	Bilješke:
<p>☐ <i>Da li je onemogućena evakuacija zbog blokiranih evakuacijskih puteva?</i></p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ održavati evakuacijske puteve slobodnima i prohodnima</p> <p>☐ _____</p>	
<p>☐ <i>Da li je onemogućeno gašenje požara zbog nedovoljno širokih vatrogasnih puteva?</i></p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ dovoljno široki putevi</p> <p>☐ _____</p>	
<p>☐ <i>Je li otežana evakuacija zbog preuskih evakuacijskih puteva?</i></p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ prilagoditi evakuacijske puteve prema broju osoba</p> <p>☐ _____</p>	
<p>☐ <i>Ima li jako zapaljivih predmeta na evakuacijskim putevima?</i></p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ ne odlagati jako zapaljive predmete</p> <p>☐ što je više moguće izbjegavati skladištenje na evakuacijskim putevima</p> <p>☐ _____</p>	

Kontakt s vrućim predmetima

Opasnosti:

Postoji li opasnost od opekline? – npr.

- od otvorene vatre
- na vrućim površinama opreme, radnim dijelovima, pećima, cjevovodima
- od vrućih tekućina (npr. vruća smola)
- od pregrijane pare
- od prskanja s vrućih materijala
- _____

Mjere:

- zaštitni štيتovi, odvajanje od opasnog područja
- izoliranje predmeta protiv vrućine
- postavljanje potrebnih oznaka
- zaštitne rukavice
- zaštita oči
- zaštitne cipele
- zaštitna odjeća
- _____

Bilješke:

Kontakt s hladnim predmetima

Postoji li kontakt s hladnim materijalima? – npr.

- rashladna sredstva, sredstva za hlađenje, suhi led
- hladne cijevi, metalni dijelovi
- hladna oprema
- _____

Da li se rad izvodi u hladnim prostorijama? – npr.

- rashladnim komorama
- rashladnim skladištima
- _____

- izvaditi sredstva za hlađenje/rashladna sredstva prije izvođenja održavanja
- koristiti zaštitne rukavice i odgovarajuću zaštitu tijela
- _____

- rad u hladnim prostorima vršiti samo sa zaštitnom odjećom protiv hladnoće (kontrolirati vrijeme izloženosti)
- sastaviti upute za rashladne sustave
- nadzirati osobe koje rade u hladnim prostorima (npr. sustav izvještavanja)
- postaviti potrebne oznake
- _____

Zaštita od fizikalnih utjecaja 1

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovorano: _____

Buka	Štetnosti:	Mjere:	Bilješke:												
 	<p>☐ Postoje li izvori buke (npr. kompresorski eki, kružna pila, kutna brusilica)?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li zvukovi ometaju umni rad?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Je li nemoguće komunicirati kod normalne razine govora?</p> <table border="1" data-bbox="504 707 1021 903"> <thead> <tr> <th colspan="3">Podaci za procjenu:</th> </tr> <tr> <th>udaljenost</th> <th>komunikacija</th> <th>razina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 m</td> <td>nije moguće a kod normalnog govora</td> <td>85 dB (A) ili više</td> </tr> <tr> <td>0,5 m</td> <td>moguće a samo ako se glasno govori</td> <td>95 dB(A) ili više</td> </tr> </tbody> </table> <p>☐ Da li eksplozivni zvuk izaziva bolove? (npr. rad na montaži)?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li zvukovi radnih operacija prikrivaju zvukove signale opasnosti?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Ima li istrošenih sredstava za zaštitu sluha?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Jesu li zanemareni preventivni liječnički pregledi?</p> <p>☐ _____</p>	Podaci za procjenu:			udaljenost	komunikacija	razina	1 m	nije moguće a kod normalnog govora	85 dB (A) ili više	0,5 m	moguće a samo ako se glasno govori	95 dB(A) ili više	<p>☐ u slučaju nove nabave: usporediti razinu buke ponuđenih strojeva</p> <p>☐ promjena procesa: npr. izravnavanje plamenom umjesto ručnog izravnavanja, usisni umjesto ispušni sustav</p> <p>☐ alati i strojevi koji imaju nisku razinu buke</p> <p>☐ smanjiti vrijeme izvođenja operacija</p> <p>☐ prostorno odvajanje od izvora glasne buke (npr. pregradni zidovi), štitnici, zatvorena kućišta</p> <p>☐ zidovi za upijanje buke i stropne obloge</p> <p>☐ obilježiti područja buke</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ koristiti osobnu zaštitnu opremu za zaštitu sluha (štitnici za uši, ušni čepci)</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ preventivni liječnički pregledi</p> <p>☐ _____</p>	
Podaci za procjenu:															
udaljenost	komunikacija	razina													
1 m	nije moguće a kod normalnog govora	85 dB (A) ili više													
0,5 m	moguće a samo ako se glasno govori	95 dB(A) ili više													

Zaštita od fizikalnih utjecaja 2

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Datum procjene: _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Vibracije koje se prenose na cijelo tijelo	Štetnosti:		Mjere:	Bilješke:
	<p>☐ Da li se vozila i druga prijevozna sredstva u kojima se mogu osjetiti vibracije, koriste esto ili tijekom dužeg vremenskog razdoblja? – npr.</p> <p>☐ viličari, električna kolica</p> <p>☐ kamioni, traktori, bageri</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li može doći i do pojave udaraca?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li se vožnja obavlja u nepovoljnom ili savijenom položaju tijela?</p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ kada se nabavljaju nova vozila i pokretni radni uređaji, obratiti pozornost na njihovu nisku razinu vibracija</p> <p>☐ koristiti vozila sa sjedalima koja smanjuju vibracije</p> <p>☐ odabir opreme s gumama koje smanjuju vibracije</p> <p>☐ osigurati prijevoz po ravnim površinama (ako je moguće prilagoditi, polagana vožnja)</p> <p>☐ smanjiti vrijeme radnih operacija</p> <p>☐ _____</p>	
<p>Vibracije koje se prenose na ruke</p> 	<p>☐ Da li ruku ni aparati i alati koji se koriste pri radu, dovode do snažnih napreznja ruku i šaka? -npr.</p> <p>☐ pneumatski alati, motorne pile</p> <p>☐ kompresorski čekići, udarni odvijači, dlijeta, glodala, brusilice</p> <p>☐ vibracijski čekići</p> <p>☐ hidraulični i vibracioni udaraci</p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ zamijeniti radni proces</p> <p>☐ koristiti radne uređaje sa manjim vibracijama</p> <p>☐ ruke i opruge za ublažavanje</p> <p>☐ smanjiti vrijeme radnih operacija</p> <p>☐ koristiti opremu s grijanim rukohvatima</p> <p>☐ _____</p>	

Zaštita od fizikalnih utjecaja 3

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Zračenje	Štetnosti:		Mjere:	Bilješke:
 	<p>☐ Da li se pojavljuje UV zračenje (npr. prilikom kaljenja ili sušenja materijala, prilikom zavarivanja)?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li se pojavljuje infra-crveno zračenje (npr. u proizvodnji elika)?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Koristi li se laser (npr. u obradi materijala, u medicini)?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li se rad odvija uz prisustvo x-zraka ili radioaktivnog zračenja?</p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ vrsto zatvoriti otvore koji mogu omogućiti širenje zračenja</p> <p>☐ koristiti specijalne zaštitne naočale i rukavice; toplinska zaštitna odjeća protiv infra-crvenog zračenja</p> <p>☐ upute za uporabu</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ koristiti zaštitne naočale koje imaju filter za zaštitu od laserskog zračenja</p> <p>☐ rukovanje laserima klase 3 R, 3 B i 4 dopustiti samo zaposlenicima koji su za to obučeni</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ poduzeti mjere zaštite sukladno nacionalnim propisima i pravilima</p> <p>☐ koristiti osobnu zaštitnu opremu</p> <p>☐ odrediti tehnička rješenja za zaštitu od zračenja</p> <p>☐ _____</p>	
<p>Elektromagnetska polja</p> 	<p>☐ Jesu li zaposlenici izloženi djelovanju elektromagnetskih polja? – npr.</p> <p>☐ u blizini visokog napona nadzemnih vodova</p> <p>☐ industrijskih postrojenja</p> <p>☐ visoko frekventnih polja</p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ održavati granicne vrijednosti za jakost električnih i magnetnih polja</p> <p>☐ označiti opasna područja</p> <p>☐ dopustiti ulaz samo osposobljenom osoblju</p> <p>☐ obavijestiti one koji nose pacemakere</p> <p>☐ _____</p>	

Radni uvjeti 1

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Klimatizacija sobe	Opasnosti i napori:	Mjere:	Bilješke:
 <p>Loši vremenski uvjeti pri radu na otvorenom</p> 	<p>☐ Da li se javljaju otežavajući uvjeti? – npr. kao:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ pretopla/prehladna sobna temperatura ☐ previše suhi zrak ☐ pojava propuha ☐ toplinsko zračenje ☐ _____ <p>☐ Da li se rad često izvodi u lošim vremenskim uvjetima – npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ toplinsko/sunčev zračenje ☐ hladnoća ☐ oborine ☐ _____	<ul style="list-style-type: none"> ☐ regulacija temperature (grijanje, klima uređaj) u skladu s aktivnostima i individualnim zahtjevima ☐ toplinska izolacija i izolacija protiv vlage ☐ primjerena vlažnost zraka ☐ prirodno ili umjetno prozračivanje u intervalima, prije i poslije propuha ☐ primjerene pauze za vrijeme teškog fizičkog rada i utjecaja prekomjerne topline ☐ _____ ☐ osigurati zaštitnu odjeću (zimsku i odjeću za kišu) ☐ koristiti zaštitne kreme protiv sunca ☐ u slučaju nevremena dodijeliti radne zadatke na koje ne utječu vremenske prilike ☐ _____	
<p>Osvjetljenost</p> <p>Optički signali</p> 	<p>☐ Da li su radna mjesta u poduzeću loše osvijetljena (pretamno, blješteći izvori)?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Postoje li mračna područja, npr. ulazi u hale, prolazi, stubišta, vrata?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Jesu li obavijesti/optički signali teško prepoznatljivi?</p> <p>☐ _____</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ promijeniti osvjetljenje ☐ ukloniti ili zaštititi od blještećih izvora ☐ redovito čistiti izvore osvjetljenja ☐ _____ ☐ osvijetliti tamna područja ☐ _____ ☐ podesiti optičke signale (raspored, proširenje) ☐ _____	

Radni uvjeti 2

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Rad sa zaslonom	Opasnosti i napori:	Mjere:	Bilješke:
	<p>☐ Da li nastaju sljedeći problemi pri radu sa zaslonom? – npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ nedovoljna veličina i oštrina znakova ☐ slabi kontrast i oštrina znakova ☐ treperenje na zaslonu ☐ odsjaj i odraz na površinama stola i zaslona ☐ _____ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ kupovati samo proizvode s CE oznakom ☐ redovito čistiti površine zaslona ☐ minimalna veličina znakova 3.2 mm ☐ koristiti rasvjetu koja ne blješti i zaslone s malim odsjajem; rasporediti rasvjetu paralelno s glavnim pravcem gledanja ☐ redovito koristiti odmore ☐ _____ ☐ pravilno postaviti zaslon: <ul style="list-style-type: none"> – smjer gledanja na zaslon paralelan s prozorom – najviša linija na zaslonu ne viša od razine oči – udaljenost tipkovnice od ruba stola min. 10 cm – udaljenost oka do zaslona, tipkovnice i radnog dokumenta min. 50 cm ☐ _____ 	
<p>Potreban prostor/ prometni putevi</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Jesu li radna mjesta uređena tako da se radnici otežano kreću? <ul style="list-style-type: none"> ☐ _____ ☐ Postoje li opasnosti za korisnike zbog krivog dimenzioniranja prometnica ili zbog skladištenja materijala na tim prometnicama? <ul style="list-style-type: none"> ☐ _____ ☐ Jesu li blokirani evakuacijski putevi? <ul style="list-style-type: none"> ☐ _____ ☐ Da li su izlazi za nuždu i evakuacijski putevi teško dostupni? <ul style="list-style-type: none"> ☐ _____ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ osigurati prostor za slobodno kretanje ☐ _____ ☐ osigurati primjereno široke prometnice ☐ ne skladištiti materijal na prometnicama ☐ prometnice održavati prohodnima ☐ _____ ☐ osigurati evakuacijske puteve ☐ evakuacijske puteve održavati prohodnima ☐ _____ ☐ provjeriti ispravnost vrata ☐ _____ 	

Smanjene tjelesnog napora i intenziteta rada

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovorano: _____

Podizanje i nošenje tereta

Rad u nepovoljnom položaju tijela

Napori:		Mjere:	Bilješke:
<p>☐ Podižu li se i nose esto teški tereti?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Nose li se ponekad tereti od 50 kg i više?</p> <p>☐ _____</p> <p>☐ Da li je prisutan nepovoljan položaj tijela pri podizanju i nošenju tereta (npr. jako savijen, izvijen)?</p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ koristiti prijevozna pomagala i naprave za podizanje (npr. kolica, dizalice, podizne stolove, hvataljke)</p> <p>☐ uzeti u obzir dob i spol radnika</p> <p>☐ smanjiti opterećenje</p> <p>☐ nositi teret s uspravnom kralježnicom i blizu tijela</p> <p>☐ koristiti više radnika za pomoć pri radu</p> <p>☐ koristiti uputstva</p> <p>☐ _____</p>	
<p>☐ Da li se esto koriste sljedeći i nepovoljni položaji tijela? – npr.</p> <p>☐ dugo stajane bez mogućnosti sjedenja</p> <p>☐ kontinuirano sjedenje bez mogućnosti stajanja ili povremenog hodanja</p> <p>☐ savijen i iznimno savijen trup</p> <p>☐ ugnječavanje, klečanje</p> <p>☐ ležanje i položaj</p> <p>☐ rad s rukama iznad glave</p> <p>☐ prisilan položaj tijela zbog skućenog prostora (npr. vrlo niske sobe, okna, kontejneri)</p> <p>☐ jednostrano opterećenje</p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ dopustiti promjene položaja tijela (npr. balans između sjedenja i stajanja, osigurati sjedenje)</p> <p>☐ rad prilagoditi visini pojedinca (npr. visina i nagib stola)</p> <p>☐ sjedeći i posao: Osigurati odgovarajuće stolice (dobro podešena visina naslona); Podesiti visinu sjedala prema visini tijela (bedra i podlaktica horizontalne, ruke i noge pod minimalnim kutom 90°)</p> <p>☐ postaviti radnu opremu na dohvat ruke</p> <p>☐ osigurati dovoljno prostora za noge</p> <p>☐ _____</p>	

Zaštita od ostalih opasnosti 1

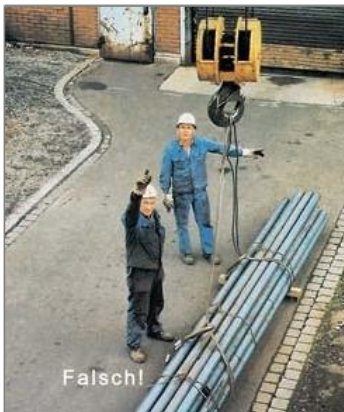
Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Opasnosti uzrokovane ljudskim imbenikom

Opasnosti:

- Jesu li zaposlenici, s obzirom na kvalifikacije, iskustvo i dob, pogodni za obavljanje zadataka?
 _____
- Da li ikada opasne situacije nastaju zbog nenamjernog ponašanja zaposlenika ili krivog ponašanja zbog precenjivanja vlastitih sposobnosti?
 _____
- Jesu li zaposlenici obaviješteni o svim opasnostima pri radu?
 _____
- Može li se pojaviti opasnost pri skupnim radnim aktivnostima (npr. na različitim razinama skela)?
 _____

Mjere:

- odabrati zaposlenike prema zahtjevima posla
- _____
- redovito podučavati zaposlenike i poticati sigurno i savjesno ponašanje
- _____
- pravilno organizirati radni proces
- _____

Bilješke:

Opasnosti koje uzrokuju životinje

- Jeste li vi ili zaposlenici u kontaktu s oboljelim životinjama (npr. bjesno a, ornitoza, toksoplazmoza)?
 _____
- Mogu li zaposlenici biti ugroženi udarcem, ubodom ili ugrizom životinje?
 _____
- Da li ste ugroženi od insekata pri radu?
 _____

- izbjegavati kontakt sa životinjama
- provoditi veterinarske mjere zaštite
- dezinfekcija
- _____
- osigurati prepreke i postavljati znakove upozorenja
- _____
- osigurati zaštitne mreže protiv muha
- postaviti zamke za insekte
- _____

Zaštita od ostalih opasnosti 2

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Opasnosti uzrokovane biljkama i biljnim proizvodima

Opasnosti:		Mjere:	Bilješke:
<p>☐ <i>Jesu li zaposlenici alergični na određene biljke (npr. na peludnu prašinu)?</i></p> <p>☐ _____</p> <p>☐ <i>Da li zaposlenici dolaze u kontakt s otrovnim biljkama?</i></p> <p>☐ _____</p> <p>☐ <i>Mogu li nastati ozljede uslijed posjekotina ili uboda?</i></p> <p>☐ _____</p>		<p>☐ raspoređivati samo pogodne zaposlenike</p> <p>☐ koristiti prikladne zaštitne rukavice i radnu opremu</p> <p>☐ _____</p>	

Organizacija procesa rada

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Loša organizacija rada

Napori:

Da li se uvjeti koji dovode do stresa pojavljuju često ili tijekom dužih vremenskih razdoblja? – npr.

- radno vrijeme (često prelazi dogovoreno radno vrijeme)
- često se ne očekivano prekida tijekom rada, kontinuiran rad nije moguć
- rad se često odvija pod vremenskim pritiskom
- radni zadaci nisu na vrijeme najavljeni i ne mogu se odgovarajuće planirati
- donošenje važnih odluka u kratkom roku bez rukovoditelja, potrebne informacije nisu uvijek pri ruci
- _____

Moraju li zaposlenici uložiti prevelik napor u pogledu opreme, uređaja ili radnih programa?

- _____

Može li se stres i užurbanost nenamjerno razviti u radnim procesima?

- _____

Mogu li se pojaviti opasnosti za zaposlenike zbog nedostatka obaviještenosti o mogućoj ugroženosti na radu?

- _____

Mjere:

- privremeno zapošljavanje osoblja kada su kratki rokovi
- pravovremeno obavješćivanje o zadacima
- rekreacija, u vrijeme slobodnih dana i preostalom slobodnom vremenu izmeću dva uzastopna radna dana
- utvrditi jasne i direktne informacijske kanale kako bi cijeli operativni proces bio transparentan
- uključiti zaposlenike u planiranje radnih procesa
- pravodobno sporazumijevanje s drugim suradnicima
- osigurati na vrijeme radne alate
- smjernice industrijske psihologije, organizacijsko savjetovanje
- _____
- sastanci, kvalifikacije, obuke
- _____
- bilješke pri planiranju tijeka rada:
- tko s kim radi?
- to no što on / ona radi?
- koja se sredstva koriste pri radu?
- da li je priopćen točan raspored?
- tko je glavni odgovorni i tko je odgovoran u slučaju nejasnoća i neuspjeha?
- kakav je postupak u slučaju neuspjeha? Jesu li svi sudionici shvatili radni zadatak odnosno radne upute?
- _____
- povećanje zaštite na radu
- upute za rad
- komunikacija tehničkih, organizacijskih i osobnih mjera prema zaposlenicima
- upute o važnim pravilima ponašanja
- _____

Bilješke:

Zaštita zdravlja i sigurnost na radnom mjestu 1

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Osobna zaštitna oprema

Opasnosti i napori:

- Postoje li nedostaci u svezi zaštitne opreme? – npr.**
  - rupe u zaštitnim rukavicama
  - kriva obuća, oštećene zaštitne cipele
  - ušni štitičnici s polomljenom pjenastom brtvom
  - neispravni respiratori ili filtri
  - neprikladna zaštita kože
  - rok trajanja upotrebe osobne zaštitne opreme ili njenih dijelova (npr. filtri)
  - _____
- Da li je osobna zaštitna oprema neprikladna za upotrebu?**
  - nije u skladu ili se nepravilno koristi
  - _____

Mjere:

- odabrati primjerenu osobnu zaštitnu opremu i osigurati dovoljne količine
- zamijeniti neispravnu zaštitnu opremu
- provjeriti funkcionalnost prije svake uporabe
- prikladno skladištenje (npr. isto mjesto)
- redovito čišćenje i održavanje osobne zaštitne opreme
- redovita promjena iznošenih i pokidanih dijelova
- _____

Bilješke:

Motivacija za primjenu zaštitnih mjera / upute

- Da li zaposlenici imaju problema pri primjeni zaštitnih mjera? – npr.**
  - zaštitne mjere su zaobijene
  - nemarnost pri zaštiti od opasnosti
  - osobna zaštitna oprema se nemarno koristi (npr. bez nošenja osobne zaštitne opreme za zaštitu sluh)
  - posljedice nekih opasnosti su nepoznate
  - zvučni ili optički signali nisu ili su jedva prepoznatljivi
  - _____
- Kada su objavljene zadnje upute za rad i kada se planiraju objaviti sljedeće upute?**
  - _____

- provoditi redovito upoznavanje s uputama za rad
- poticati zaposlenike na sigurno, savjesno i odgovorno ponašanje
- izvjestiti o posljedicama šteta nastalih zbog nekorištenja osobne zaštitne opreme
- obilježavanje opasnosti
- zabilježiti zahtjev za osobnom zaštitnom opremom
- _____
- _____

Zaštita zdravlja i sigurnost na radnom mjestu 2

Datum procjene: _____

Kontrolna lista za prostor / radno mjesto _____

Mjere koje se poduzeti do: _____

Odgovoran: _____

Ponašanje u izvanrednim situacijama

Opasnosti i napori:

- Da li su pravila ponašanja u izvanrednim situacijama neodgovarajuća ili ih nema? – npr.**
  - plan uzbunjivanja
  - upute o mogućim opasnostima u poduzeću
  - vježbe gašenja požara
  - _____

- Ima li dovoljno (potpuno opskrbljenih) raspoloživih kutija za prvu pomoć?**
  - _____

Mjere:

- obučiti zaposlenike o mjerama pružanja prve pomoći
- osigurati potrebne zaštitne oznake
- pridržavati se pravila ponašanja
- imenovati i osposobiti osobe za pružanje prve pomoći
- osigurati medicinski potrošni materijal
- _____
- _____

Bilješke:

Meunarodna udruga za socijalnu sigurnost (ISSA) osnovana je 1927. godine.

Njezin cilj je promicanje i razvoj socijalne sigurnosti širom svijeta, u cilju poboljšanja socijalnog i ekonomskog stanja ljudi, a na temelju socijalne pravde.

U okviru ISSA-onog posebnog povjerenstva za prevenciju, 11 meunarodnih sekcija implementirale su meunarodne i regionalne zadatke u području prevencije rizika na radnom mjestu. Tu se razmjenjuju informacije i iskustva, organiziraju se konferencije, okrugli stolovi i simpoziji, radne skupine za provedbu meunarodnih studija i istraživanja, koje objavljuju svoja otkrića.

Više informacija o aktivnostima posebnog povjerenstva za prevenciju i ISSA-inih sekcija možete pronaći na:

<http://prevention.issa.int>

Sljedeći partneri su bili uključeni u izradu ove brošure. Oni su također raspoloživi za davanje dodatnih informacija:

ISSA Sekcija za željezo i metal

Opća ustanova za osiguranje od nesreća
Ured za međunarodnu suradnju
Adalbert-Stifter-Strasse 65
1200 Beč | Austrija
Tel: +43(0)1-33111-558
Fax: +43(0)1-33111-469
Email: issa-metal@auva.at

ISSA Sekcija za električnu energiju

Stručna udruga za elektrotekstilnu i finu mehaniku
Gustav-Heinemann Ufer 130
50968 Köln | Njemačka
Tel: +49(0)221-3778-6005
Fax: +49(0)221-3778-6009
Email: electricity@bgfe.de

ISSA Sekcija za strojeve i sigurnosne sustave

Dynamostrasse 7-11
68165 Mannheim,
Njemačka
Tel: +49(0)621-4456-2213
Fax: +49(0)621-4456-2190
Email: info@ivss.org

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu
Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work

R. Cimermana 64a,
10020 Zagreb, Croatia
Tel: (+385 1) 6557605, 6558703, 5577498, 5577499
Fax: (+385 1) 6557604
www.hzzzsr.hr; hzzzsr@hzzzsr.hr

<http://metal.prevention.issa.int/>

<http://electricity.prevention.issa.int/>

<http://machine-and-system-safety.prevention.issa.int/>